C/2025/3167

20.6.2025

na místní demokracii v Turecku

(C/2025/3167)

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

vzhledem k tomu, že:

A) starosta Istanbulu Ekrem İmamoğlu byl spolu s více než stovkou tureckých místních představitelů a občanů dne 19. března 2025 zatčen a istanbulské státní zastupitelství obvinění proti němu potvrdilo, což vedlo k tomu, že Ekrem İmamoğlu byl dne 23. března 2025 z funkce odvolán;

B) Ekrem İmamoğlu je díky svému působení na postu starosty Istanbulu a předsedy Svazu obcí Turecka široce spojován se snahou o dosažení toho, aby Turecko bylo do budoucna založeno na pluralismu, spravedlnosti a dodržování lidských práv a základních svobod;

C) současné zrušení İmamoğluova vysokoškolského diplomu, který je pro kandidáty na prezidenta nezbytnou podmínkou, a jeho zatčení kvůli obvinění z korupce a terorismu jsou jasným důkazem politizace jeho případu;

D) Ekrem İmamoğlu je dalším z celé řady zatčených a odvolaných opozičních starostů, včetně 14 zvolených starostů, kteří byli od komunálních voleb v březnu 2023 nahrazeni státem jmenovanými zplnomocněnci;

E) tato praxe odvolávání opozičních starostů byla odsouzena jako neslučitelná s místní demokracií v několika stanoviscích VR, Evropskou komisí, Evropským parlamentem, Kongresem místních a regionálních samospráv a Benátskou komisí Rady Evropy;

F) podle konstatování zvláštního zpravodaje OSN a Benátské komise Turecko systematicky zneužívá protiteroristické zákony k útokům na zvolené představitele, opoziční politiky a obránce lidských práv;

G) od Turecka jako od kandidátské země na vstup do EU se očekává, že bude dodržovat nejvyšší standardy demokracie a právního státu, přičemž nedílnou součástí těchto standardů jsou místní demokracie a účinná víceúrovňová správa, a to bez ohledu na politickou příslušnost.

1) Důrazně odsuzuje zatýkání a zadržování místních opozičních představitelů, včetně starosty Istanbulu Ekrema İmamoğlua. Jedná se o závažné porušení demokratických pravidel a hrubé nerespektování vůle voličů. Systematické útoky na opoziční politiky ohrožují samotné základy demokratické společnosti.

2) Apeluje na turecké orgány, aby okamžitě propustily starostu Istanbulu a další opoziční politiky zadržené z politických důvodů, a vyzývá úřady, aby ukončily veškerá politicky motivovaná stíhání a nepřiměřený nátlak na místní orgány. Zajištění spravedlnosti a nestrannosti soudnictví je základním předpokladem pro zachování důvěry veřejnosti v demokratické instituce.

3) Vyjadřuje solidaritu se všemi místními vedoucími představiteli, kteří čelí nepřiměřenému nátlaku a pronásledování. Uznává, že plní klíčovou úlohu při zastupování demokratické vůle voličů, a zdůrazňuje, že je zapotřebí chránit jejich nezávislost. Vyjadřuje svou podporu rovněž obyvatelům Istanbulu a všem těm, kteří se v Turecku zasazují o budoucnost místní demokracie, o čemž svědčí velmi vysoká účast v místních volbách.

4) Stojí na straně občanů Turecka, kteří demonstrují za demokracii, a zdůrazňuje význam základní svobody shromažďování a projevu. Naléhavě vyzývá veřejné orgány, aby se zdržely jakékoli formy represe vůči demonstrantům a novinářům.

5) Upozorňuje, že toto zatýkání a další pokusy ústřední vlády omezit moc a zdroje opozičních obcí mají škodlivý dopad na kvalitu, transparentnost a pravomoci místní správy. Oslabení obecních institucí má negativní dopad na každodenní život milionů občanů v Turecku.

6) Vítá výzvu Evropského parlamentu, kterou vyjádřil ve svém usnesení o nedávných odvoláních a zatýkání starostů v Turecku (2025/2546(RSP)) ([1]), v němž požaduje, aby vysoká představitelka / místopředsedkyně Evropské komise zvážila zavedení restriktivních opatření proti tureckým představitelům, kteří se ujali funkce zplnomocněnců, a osobám, které je jmenovaly. Evropský výbor regionů vysokou představitelku / místopředsedkyni Evropské komise vyzývá, aby v rámci globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv zvážila zavedení omezujících opatření.

7) podporuje požadavky Kongresu místních a regionálních orgánů Rady Evropy uvedené v jeho prohlášení ze dne 27. března 2025 o *Odvolávání starostů v Turecku*.

8) Důrazně žádá Evropskou komisi a Radu, aby vzhledem k tomu, že turecká vláda v současné době nedodržuje základní kritéria pro členství v EU, důkladně zvážily veškeré další kroky, jež mají být podniknuty v rámci procesu přistoupení Turecka k EU. Zdůrazňuje, že pokračující zhoršování situace v oblasti základních práv by mělo vést k přehodnocení účasti Turecka na finančních a institucionálních programech EU.

9) Delegace Evropského výboru regionů odcestuje do Turecka a navštíví uvězněného starostu Istanbulu Ekrema İmamoğlua, čímž dá Výbor konkrétně najevo svou solidaritu a podpoří všechny zadržené turecké místní představitele.

10) Znovu opakuje, že je odhodlán podporovat a chránit místní demokracii v Turecku, které je strategickým partnerem EU a kandidátskou zemí EU. Zavazuje se, že prostřednictvím své pracovní skupiny pro vztahy s Tureckem bude i nadále spolupracovat s demokraticky zvolenými místními představiteli v této zemi, aby zajistil dodržování a prosazování demokratických zásad na místní úrovni.

11) pověřuje svou předsedkyni, aby toto naléhavé usnesení předala Evropské komisi, Evropskému parlamentu, vysoké představitelce / místopředsedkyni Evropské komise, maďarskému, polskému a dánskému předsednictví Rady EU a tureckým orgánům a aby zajistila jeho překlad do turečtiny.

V Bruselu dne 3. dubna 2025.

předsedkyně
Evropského výboru regionů
Kata TÜTTŐ

([1]) https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2025/2546(RSP).